

Vegyipar és a háztartás Olajszenyeződés a Tiszán

Szegedig nem jut el az olajtakaró

Hétfőn hajnali 2 órakor riadóztatta árvízvédelmi osztágát az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság, a terv szerint csak gyakorlatra. Közben segélykérés érkezett a Szolnoki Vízügyi Igazgatóságtól, mert jelentésük szerint nagymennyiségű olaj került a Tiszába és vonul lefelé nagy tükrökben, néhol összefüggő takarót alkotva, a víz felületén. Az árvízvédelmi osztág, amely általában a vizek elleni küzdelembe avatkozik hathatósan, ezúttal a folyó megvédésére, a víz tisztaságának védelmére rendezkedett be a szentesi hídtól lefelé mintegy 5 kilométernyire a Tisza bal partján, az úgynevezett Kanász-kompnál. Az osztág hatalmas úszótesteket állított a vízre ferde szögben, előtte pedig drótkötélet feszítettek ki, amely a Tisza két partját összeköti a víz felszínén. A drótkötéltre gerendákat kötöttek, arra rőzsét pakoltak, majd annak a tetejére szalmát szórtak, hogy az olaj ne tudjon továbbhaladni.

Az úszótesteken és a csónakokban csak azok tartózkodhatnak, akik mentőméllyent öltöttek magukra, mert veszélyes dolgozni ilyenkor a Tisza fölött. Molnár István munkavezető irányításával hathatós intézkedéseket tett az árvízvédelmi osztág olajszenyeződés felfogására. Még csak kisebb foltok érkeztek tegnap, kedden délután, de a parton már ott sorakozott zsákokba csomagolva a szivacsos anyagú, szemcsésre őrölt perlit, amelyet a ferde átkötésben kifejlesztett drótkötél előtt több száz méter hosszan és a folyó szélességében szórnak a vízbe. A perlitnek az a tulajdonsága, hogy gyorsan magába szívja az olajat, s a víz sodra a fölfogott szennyeződést kisodorja a part közelébe, s onnan kimerik, majd elégetik, hogy ne kerülhessen vissza a folyóba. A vízvédelmi osztág, amely rádió-gó-vevő készüléken át állandó kapcsolatba van a központtal, és más munkatárakkal, napkeltekor napnyugtáig dolgozik, éjszakára erős biztosítékot hagyva, hogy az olajfoltok addig se úszhassanak tovább.

A Tisza vízvédelméről Simády Béla igazgatót tegnap délután tájékoztatta Kardos Imre igazgatóhelyettes, és dr. Vágás István főosztályvezető, akik bejárták a védekezési területeket, és a jelenségekből ismerik a Tiszába került olajszenyeződés okát, eredetét. Az eddigi megállapítás szerint a Szolnoki Vízügyi Igazgatósághoz tartozó úgynevezett Görbe-ér szennyeződése jutott a folyóba, a múlt hét péntekről szombatra virradóra hajnali 3-4 óra között. A szolnoki MEZŐGÉP tartott a Görbe-érben olajjal és egyéb vegyi anyaggal szennyezett vizet. Az ér zsilípjét valaki felnyitotta, s mire ezt észrevették, 40-50 köbméter szennyezett víz került a Tiszába, és még tíz köbméternyi olaj, amelynek eredetét nem ismerik. Az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Felügyelőség a folyóból vett mintákból megállapította, hogy literenként 10 milligramm olajszenyeződést hord hátán a Tisza mintegy 25-30 kilométer hosszan, nem összefüggő takaróban. Kardos Imre és dr. Vágás István hangsúlyozták, hogy az ilyen mértékű szennyeződés koncentrációja rendkívül

veszélyes a Tisza élővilágára, mert elzárja az oxigént. Másfél nap elegendő lenne ahhoz, hogy amerre a szennyeződés elvonul, a folyó élővilágát tetemes kár érje. A Tisza szolnoki szakaszán halpusztulást is észleltek. A tavábbiakban azonban az olajszenyeződés nem okoz kárt, mert mindkét vízügyi igazgatóság hathatósan és korszerű felszereléssel avatkozott a szennyezés felfogására, eltávolítására. Segített szétverni az olajtakarót a föltámadott szél, valamint a Tiszán levonuló békalencse, hínár, amely a holtágakból került az élő vízbe. A leghatásosabb mégis a gyors és eredményes beavatkozás, a szivacs tulajdonságú perlit szétzúzása.

Lódi Ferenc

Hazánk 3,3 millió háztartásában évente több százmillió forint értékű vegyszert használnak fel. Egy másik felmérés szerint háztartásonként napi öt fordítanak a háziasszonyok a család ellátására. Ez 16 millió munkára naponta — ami megközelítően azonos az iparban dolgozó kétmillió munkavállaló teljes munkaidejével. A figyelemre méltó adatokra dr. Ritter Tiborné, a KERMI főosztályvezetője mutat rá kedden a Magyar Nők Országos Tanácsának székházában rendezett ankéton. Vitaindító előadásában tájékoztatót adott a több mint 80 meghívottnak arról

is, hogyan alakul a KGST-országok együttműködése a háztartásvegyipari termékek gyártásában.

Az anketón a résztvevők — az ország különböző vidékeiről meghívott családanyák, valamint a gyártó vállalatok képviselői — arra kerestek választ: milyen módon segítheti a háztartásvegyipar az otthoni „műszak” könnyítését. A háztartási munkák mintegy 75 százalékát ma is a nők végzik. Tapasztalatok szerint nem mindenütt ismerik vagy értékelik eléggé a tisztítószeres háztartási munkát segítő hatásait.

A címzett: a TÜZÉP

Ilyenkor, a nyár végefelé néha elégedett nyilatkozatokról ad hírt a rádió, vagy a tévé: nem lesz gond a tüze-lővel. Lehet, hogy ez általában igaz, de néhány olvasónk véleménye szerint a TÜZÉP-pel akadnak gondjaik. Farkas Mihály a Partizán utcában idestova egy hónapja vár a megrendelt tüzelőre (fuvarlevél: 25482). Dorozsmáról nemrégiben Pesti Gábor érdeklődött tüzfűtőgyben, Bagaméri János (Vidra u. 2.) pedig olyan történettel traktál, amelyet részletezni is érdemes, mert választ ad arra, mi is a helyzet egy-egy telepen.

Olvasónk a dorozsmai TÜZÉP-telepen vett cementet. A Volántól teherautót bérelt, napszámot is fogadott, hogy az építkezéshez szükséges anyagot szeptember 15-én el tudja szállítani. Az árukiadó megmutatta, hol rakodhatnak, mikor azonban hét mászsa fel volt rakva, rájuk támadt, azt állítva, hogy a közelben található, kiszakadt zsákokból hibájukból folyt szét a cement. A vásárló ezt visszautasította, mire szidalmakat zúdítva rájuk, az árukiadó lerakatta a már autón levő zsákokat. Végül pedig reklámoló olvasónknak csupán annyi elégtétele volt, hogy a telepvezető intézkedésére mégis elvihette a kifizetett anyagot. Meglepe-

tésére az árukiadó a helyszínre hívott vezetővel ugyan, olyan hangon beszélt, mint velük, s végül ez utóbbi fogott lapátot és seprűt, hogy a kiomlott cementet összeszedje.

Levélíróknak nemcsak tapasztalatai sokasodtak, hanem kiadásai is. Az előbbieket birtokában joggal kérde: a vevőhöz udvarias, készséges vezető és a durva beszédű, vállvonogató beosztott miként fér meg együtt a szocialista kereskedelemben. Az utóbbiak teljes ismeretében (tudniillik, hogy a földesleges vita miatt mennyivel több fuvarkötséget fizet majd) pedig joggal kérheti káranak megtérítését is.

DM
POSTA-LÁDA

Válaszolnak az illetékesek

A tarjáni hírlapárúsító pavilon is emlegettük augusztus 22-i Postaládánkban, mivel szabadság miatt zárva tartották. Megvizsgálva az okokat, dr. Hódi István, a Szegedi Postaigazgatóság igazgatóhelyettese arról tájékoztatta levelében lapunkat, hogy az újságárus forgalma erősen csökkent az autóbusz végállomás áthelyezése után, s az alacsony kereset miatt nem tudtak helyettesítést találni a szabadság idejére. Annak idején — a pavilon elhelyezésekor — a megállóhely várható forgalmát és az aluljáró elhelyezését vette figyelembe az igazgatóság. Mivel a helyzet alaposan megváltozott, s jelenleg a forgalom egy árus részére sem biztosít megfelelő keresetet, azt tervezik, hogy máshova helyezik át a pavilont.

A városi tanács építési- és közlekedési osztálya nevében Tölgyesi Béla osztályvezető választott a szeptember 15-i Délmagyarországon Útjelzések címmel megjelent glosszánkra, melyben a kevés és nem megfelelő jelzést tettük szóvá. A levél tanúsága szerint az I. kerületi hivatal műszaki osztályától a Szegedi Tervező Vállalat megbízást kapott a jelzések megtervezésére. Feladatuk, hogy készítsék el a Belváros forgalmi rendjének és burkolati jeleinek tervét, s tegyenek javaslatot az idegenforgalmi szempontokat is figyelembe véve a tájékoztató (kemping, szálloda, étterem), valamint az útbaigazító táblák elhelyezésére is. A terv elkészítésének határideje az év vége, s így remélhetőleg a jövő év első fél évében elkészülnek annak alapján a megfelelő jelzések.

Bosszantó autóbuszokról írunk levelezői panaszok alapján a szeptember 5-i Postaládában. A Volán gyors választ adott a kifogásokra, s Pataki Sándor igazgatóhe-

lyettes és Balogh Imre helyi személyforgalmi osztályvezető leveléből valóban reális képet kaphatnak olvasónk. Az első fél évhez viszonyítva — ahogy az állandó ellenőrzés adatainak birtokában a vállalat elismeri a kritikát — júliusban és augusztusban emelkedett a kimaradt járatok száma. Ennek oka többek között az, hogy a járatokat ugyan süríteni kell időnként, de ehhez nincs megfelelő számú és minőségű busz: 1972-ben helyi személyforgalmi szállításra egyet sem kapott a vállalat, az 1973-ra kiutalt kocsi sem érkeztek még meg. A helyi közlekedésben lényegesen nagyobb az autóbuszok igénybevétele: túlterhelés, gyakori utascsere, rövid távolságok, állandó sebességváltás — s így hamarabb elhasználnak a buszok, mint a távolsági volnalakon. Nagy gond az alkatrészhány, s néha használt alkatrészek újbóli beépítésével kell biztosítani, hogy legalább ideiglenesen működjen az autó.

Egyre több autóbusz felújítása válik szükségessé, s egy-egy ilyen művelet 3-4 hónapig is eltart. Ráadásul az állandó meleg a sokat használt s elhasznált motorokat nagyon próbára teszi: két hónap alatt 14 buszban kellett ezért kicserélni a motort. S ha kimaradna is, sokszor hírközlési nehézségek miatt késik a jelentés, hogy tartalékkocsira lenne szükség. Ha mindez olyan vonalon fordul elő, ahol tízpercenként járnak a buszok, mindenképpen kimarad egy járat a hiba miatt.

A Volán vezetői levelükben elismerik azt is, hogy előfordulnak fegyelmetlenségek is, ezeket viszont szükségszerűen követik a vállalati belső vizsgálatok és fegyelmi büntetések, esetleg áthelyezések is. Mindez azonban lényegében az emberek szeme láttára zajlik le, s így a hibákat mindenki azonnal észleli. Ezeknek oka — a kimaradt járatoké — néha emberi gyengeségre, fegyelmeztetésre vezethető vissza, de a többség műszaki hibákra s a kocsipark gyors elhasználódására.

Szerkesztői üzenetek

A Borbás utcai lakóknak figyelmét főlhívjuk arra, hogy az Április 4. úti munka valójában két évig tart ugyan, de a Hámán Kató utcai csoport pont lezárása csak néhány héti, s aztán valószínű, hogy az autósok inkább elkerülik a földes utcát. Addig valóban indokolt lenne többször locsolni.

Az újszegedi kendergyár szőregi dolgozóinak megnyugtatóására a Volán új helyi autóbusz menetrendjére hivatkozhatunk: a 60-asnak

Csibe a tojásban

Bár 1-ra megtérült, tanulságos esetét a tojásokkal, leírta levelében Szép József (Petőfi Sándor sugárút 28.). Szeptember 15-én az ÉLKER 25. számú boltjában öt tojást vásárolt — rántottának. Már három tányérba is ütött, amikor a negyedikből — meglepetésre — egy kicsibe került elő. Olvasónk azon csodálkozik, hogy miként kerülhet az alaposan megvizsgált tojások közé záp? S mi is legfeljebb azt tippeljük: lehet, hogy az utóbbit már húsárunk szánták?

Szép Józsefhez hasonlóan — ki a használhatatlan négy helyett négy újat kapott az üzletben — Szabó Sándor (Attila u. 22.) reklamálását sem utasították vissza, mégis meg kell említeni. Azért mert a hentesbolt kiszolgálója tudtára adta, ha nem tetszik az árujuk, menjen máshova vásárolni. Micsoda stílus ez?!

egy-egy ilyen művelet 3-4 hónapig is eltart. Ráadásul az állandó meleg a sokat használt s elhasznált motorokat nagyon próbára teszi: két hónap alatt 14 buszban kellett ezért kicserélni a motort. S ha kimaradna is, sokszor hírközlési nehézségek miatt késik a jelentés, hogy tartalékkocsira lenne szükség. Ha mindez olyan vonalon fordul elő, ahol tízpercenként járnak a buszok, mindenképpen kimarad egy járat a hiba miatt.

A Volán vezetői levelükben elismerik azt is, hogy előfordulnak fegyelmetlenségek is, ezeket viszont szükségszerűen követik a vállalati belső vizsgálatok és fegyelmi büntetések, esetleg áthelyezések is. Mindez azonban lényegében az emberek szeme láttára zajlik le, s így a hibákat mindenki azonnal észleli. Ezeknek oka — a kimaradt járatoké — néha emberi gyengeségre, fegyelmeztetésre vezethető vissza, de a többség műszaki hibákra s a kocsipark gyors elhasználódására.

és a 61-esnek szeptember 30-tól meg kell állnia az újszegedi vasúti bejáró útnál.

Állathigiéniá

Az egy lakosra jutó állati eredetű fehérje hazánkban napi 40 gramm, s a tervek szerint 1985-re 60 gramm elérése a feladat a korszerű táplálkozás kialakulásának eredményeként. A nagyarányú növekedésnek az iparszerű állattartás a feltétele — a nagy hozamokra kitenyész-

Aranydiplomás pedagógusok

Családias ünnepségre, az aranydiploma átvételére gyűlt össze 9 nyugdíjas pedagógus tegnap, kedden délután a városi pedagógus-szakszervezetben. A Tömörkény gimnázium dr. Mihálka György vezette kamarakórusának műsora után Csánádi Géza, a városi tanács művelődési osztályának csoportvezetője mondott köszöntőt, s adta át az aranydiplomát

Horváth Ferencnek, Bodó Istvánnak, özv. Molidorisz Lajosnak, Mészáros Valériának, Tarnai Józsefnek, Némédi Istvánnak, özv. Fűr Bélának, Cseret Katalinnak és özv. Lénárd Eduárdnak. Az idős pedagógusok nevében Némédi István mondott köszönő szavakat, majd az ünnepség kedves színteljeként a Béke utcai általános iskola úttörői köszöntötték virággal a kitüntetetteket.

Annus Antal, a pedagógus-szakszervezet városi bizottságának elnöke bejelentette, hogy idén két nyugdíjba vonuló szegedi nevelő kapott kitüntetést: Bakonyi László, a Madách utcai általános iskola tanára az Oktatásügyi Kiváló dolgozója lett, Páger Lajos, a Dózsa György általános iskola tanára pedig miniszteri dicséretben részesült.

I. Sz. M.

Speciális tanterv

A tantárgyi integráció megvalósítására érdekes kísérlet kezdődött a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor gimnáziumban. Első lépésként az egymáshoz valamilyen módon kapcsolódó, rokon tantárgyak összevonására négyéves speciális tantervet dolgoztak ki. Ennek alapján a mostani új tanévtől kezdve két induló első osztályban alkalmazzák az új tantervet. A legnagyobb óraszámban matematikát tanuló diákoknak a kémiát és a biológiát, a legnagyobb óraszámban kémiát és biológiát tanuló diákoknak pedig a magyart, a történelmet és a művészettörténelmet oktatják összevont tantárgyként.

Az összevont humántárgyak esetében a történelmi eseményekkel összefüggésben tanítják a kor irodalmát, és művészettörténelmet is. A reáltárgyak esetében az összevont az egyszerűtől a bonyolultabb formák felé halad, sajátos tantervi elrendezéssel.